

Vergaderjaar 1983–1984

18 128 (R 1238)

- a. **Goedkeuring van het op 26 september 1968 te Brussel tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken;**
- b. **Goedkeuring van het op 28 mei 1970 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen (met bijlagen);**
- c. **Goedkeuring van het op 30 november 1964 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden of voorwaardelijk in vrijheid gestelden (met bijlage);**
- d. **Goedkeuring van het op 21 maart 1983 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen.**

Nr. 6

MEMORIE VAN TOELICHTING¹

1. Algemene opmerkingen

Deze memorie van toelichting strekt ter gezamenlijke toelichting van vier bij afzonderlijke ontwerpen van wet en van Rijkswet ter goedkeuring voorgedragen verdragen. Voor deze gezamenlijke toelichting is gekozen wegens de nauwe onderlinge verwantschap van de in elk van deze verdragen geregelde materie.

De vier ter goedkeuring voorgelegde verdragen hebben namelijk alle betrekking op een belangrijk facet van het recht van de internationale samenwerking in strafrechtelijke aangelegenheden, te weten de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen van het land waar zij zijn gewezen naar een ander land. De samenwerking krijgt gestalte doordat de staat, welke een strafrechtelijke vervolging ter hand heeft genomen, van zijn aanspraken op tenuitvoerlegging van de als gevolg van die vervolging gewezen rechterlijke beslissing afstand doet ten behoeve van een andere staat die bereid en bevoegd is die tenuitvoerlegging ter hand te nemen. Overdracht van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen wordt beschouwd als een van de vier hoofdinstrumenten van het internationale strafrecht. De andere drie instrumenten zijn die van de z.g. kleine rechtshulp, de uitlevering en de overdracht van strafvervolging. Deze drie vormen van internationale rechtshulp in strafzaken zijn in de Nederlandse wetgeving reeds geregeld en worden in de dagelijkse praktijk veelvuldig toegepast. Met de regeling van de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke vonnissen wordt het instrumentarium van de internationale strafrechtelijke samenwerking compleet gemaakt.

¹ De toelichtende rapporten bij de verdragen liggen op de bibliotheek ter inzage.

Net als de overdracht van de strafvervolgning is de overdracht van de tenuitvoerlegging aan te merken als een vorm van primaire rechtshulp, waarbij de ene staat afstand doet van zijn aanspraken op rechtsmachtuitoefening ten behoeve van een andere staat. Dit, ter onderscheid van de z.g. secundaire rechtshulp (kleine rechtshulp en uitlevering) waarbij de ene staat ondersteunende rechtshandelingen verricht ten behoeve van een doelmatige rechtsmachtuitoefening door een andere staat.

De verdragen die thans ter goedkeuring worden voorgelegd zijn in twee groepen te onderscheiden, nl. de verdragen die in algemene zin de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen regelen (het Beneluxverdrag en het Europees Verdrag van 1970) en de verdragen die zich tot de regeling van enkele bijzondere vormen van executie overdracht beperken (het Europees Verdrag van 1964 beperkt zich tot de overdracht van het toezicht op de naleving van aan voorwaardelijk in vrijheid gestelden of voorwaardelijk veroordeelden opgelegde voorwaarden en het Verdrag van 1982 beperkt zich tot de overdracht van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen).

Alle verdragen zijn, met het oog op de parlementaire behandeling in de verschillende landen, voorzien van min of meer uitvoerige gemeenschappelijke toelichtingen. Die toelichtingen zijn voor wat de Europese verdragen betreft in de Nederlandse vertaling als bijlagen bij deze memorie opgenomen. De toelichting op het Beneluxverdrag is gepubliceerd in Trb. 1969, 9. Voor de uiteenzetting van de ontstaansgeschiedenis en de inhoud van de verdragen moge naar die toelichtingen worden verwezen.

In dit verband hechten de ondergetekenden er aan hun erkentelijkheid uit te spreken jegens de Benelux-Studiecommissie tot Eenmaking van het Recht alsook aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad voor hun aandeel in de voorbereiding van de totstandkoming van het Beneluxverdrag.

De regering van de Nederlandse Antillen heeft te kennen gegeven geen medegelding voor haar land te wensen van drie van de vier ter goedkeuring voorgedragen verdragen. Wel wenst de Nederlandse Antilliaanse regering medegelding voor haar land van het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen. Nu naar verwachting ook de Verenigde Staten van Amerika bij dat verdrag partij zullen worden heeft de medegelding voor de Nederlandse Antillen grote betekenis, aangezien een betrekkelijk groot aantal Amerikaanse staatsburgers op de Nederlandse Antillen is veroordeeld en zich in de Antilliaanse strafinrichtingen bevindt.

Alvorens de vier verdragen inzake de overdracht en overname van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen voor Nederland kunnen worden bekrachtigd, zal eerst dienen te zijn voorzien in een wettelijke regeling voor de tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen in Nederland. De bestaande wetgeving gaat er immers van uit dat alleen door de Nederlandse rechter gewezen strafvonnissen in Nederland ten uitvoer gelegd kunnen worden. De goed te keuren verdragen verlangen bovendien van de verdragspartijen, dat zij door de verdragen voorgeschreven procedures in hun nationale wetgeving verder gestalte geven.

Hoewel aanvankelijk de gedachte heeft geleefd in Beneluxverband te trachten een modelwetgeving voor de uitvoering van het Beneluxverdrag en elk der Europese verdragen op te stellen, is later deze gedachte losgelaten vanwege de aanzienlijke verschillen in de nationale wetgeving in elk der Beneluxlanden, waarbij een dergelijke uitvoeringswetgeving toch zou moeten aansluiten. Dat verklaart waarom eerst in de loop van de zeventiger jaren een eerste aanzet is gegeven voor de opstelling van de Nederlandse uitvoeringswetgeving. Daarbij heeft toen wel van meet af aan als uitgangspunt gegolden, dat een dergelijke wetgeving van algemene strekking zou moeten zijn en zou moeten kunnen dienen ter uitvoering van allerlei verdragen die voorzien in enigerlei vorm van overdracht van tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen. Toen in 1978 duidelijk werd, dat de reeks van bestaande Europese verdragen op dit terrein zou worden aangevuld met een Verdrag inzake de overbrenging van gedetineerden is

bij de opstelling van de uitvoeringswetgeving ook met deze nieuwe ontwikkeling rekening gehouden. Een en ander moge verklaren waarom onder de groep van verdragen die thans ter goedkeuring worden voorgelegd, er zich bevinden, die reeds meerdere jaren geleden door het Koninkrijk werden ondertekend. Onder deze groep van verdragen bevindt zich niet het Europees Verdrag inzake de bestraffing van verkeersdelicten van 30 november 1964. Dit verdrag, dat op 7 april 1965 voor het Koninkrijk werd ondertekend (zie Trb. 1965, 54), beoogt een regeling te treffen voor de overdracht van strafvervolging (Titel II) en de overdracht van tenuitvoerlegging van straf (Titel III) ter zake van verkeersdelicten, en is – in zijn beperkte opzet – te beschouwen als een voorloper van de algemene Europese Verdragen inzake het overnemen van strafvervolgingen (Trb. 1973, 84) en inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen. Materieel gesproken wordt het Verkeersdelictenverdrag van 1964 door de algemene Europese verdragen goeddeels gedekt.

Tussen 1973 en 1978 heeft een Comité van regeringsdeskundigen van lid-staten van de Raad van Europa zich gebogen over de problemen die kunnen ontstaan door het naast elkaar bestaan van verschillende op hetzelfde vlak liggende Europese strafrechtelijke verdragen. Het Comité heeft zich daarbij in hoofdzaak gericht op het Verdrag inzake het overnemen van strafvervolgingen, het Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen, het Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden en voorwaardelijk in vrijheid gestelden en het Verdrag inzake de bestraffing van verkeersdelicten. Uit de studie van het deskundigencomité is duidelijk naar voren gekomen, dat met name het Verkeersdelictenverdrag in vergelijking met de algemene verdragen zeer gebrekkig is. Een en ander blijkt overduidelijk uit aanbeveling R(79)15 van 14 juni 1979 van het Comité van ministers van de Raad van Europa, waarin wordt opgeroepen bij de toepassing van het Verkeersdelictenverdrag waar mogelijk de beginselen van het Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen te laten gelden. De ondergetekenden hebben uit de in de Raad van Europa verrichte studie de conclusie getrokken dat het beter is bij het Verkeersdelictenverdrag, gezien de gebrekkige bepalingen daarvan, geen partij te worden en de overname van strafvervolging of strafexecutie ter zake van verkeersdelicten te doen plaatsvinden onder de werking van de algemene verdragen.

2. Het Beneluxverdrag inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken en het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen

Deze beide verdragen vertonen een opmerkelijke onderlinge overeenkomst. Voor sommige bepalingen van het Europees Verdrag heeft het Beneluxverdrag letterlijk model gestaan. De vraag laat zich stellen of er naast het Europees Verdrag voldoende bestaansrecht is voor een afzonderlijk Beneluxverdrag. Die vraag beantwoorden wij bevestigend. Allereerst omdat het Beneluxverdrag onderdeel vormt van het totaal aan instrumenten van internationaal strafrechtelijke samenwerking die in Beneluxverband zijn opgesteld. Daartoe behoren nl. ook het Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken (Trb. 1962, 97) en het Beneluxverdrag inzake het overnemen van strafvervolgingen (Trb. 1974, 184), waarbij Nederland reeds partij is. In de tweede plaats bestaan, ondanks de vele punten van overeenkomst, ook verschillen tussen het Beneluxverdrag en het Europees Verdrag, die aan elk van beide verdragen een eigen karakter doen toekomen.

Zo beperkt het Europees Verdrag zich niet tot de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke vonnissen, maar regelt het in het algemeen de effecten van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen. Die effecten zijn van negatieve en positieve aard. Als negatief effect geldt het beletsel dat een buitenlandse veroordeling vormt voor de autoriteiten van

het eigen land om ter zake van dezelfde feiten een eigen strafvervolgning in te zetten. Als positief effect wordt aangemerkt de erkenning van het buitenlandse vonnis als grondslag voor het treffen van maatregelen door de rechterlijke of bestuurlijke autoriteiten van het eigen land (zie hoofdstuk III van het Europees Verdrag). Dat het Europees Verdrag niet tot een strafrechtelijk rechtshulpverdrag beperkt is gebleven, is ook in de titel daarvan tot uiting gebracht.

Een ander belangrijk verschil tussen het Europees en het Beneluxverdrag vormt het ontbreken van bepalingen in het Beneluxverdrag die zien op de overbrenging van een tot vrijheidsbeneming veroordeelde persoon naar de aangezochte staat met het oog op de voortzetting van zijn vrijheidsstraf aldaar. Het Europees Verdrag bevat meerdere op een dergelijke overbrenging toegeschreven bepalingen (zie de artikelen 9, 13, 31, 39, tweede lid, en 43). Die bepalingen gaan ervan uit, dat een dergelijke overbrenging niet afhankelijk is van de instemming van de veroordeelde, zij het dat deze wel wordt beschermd door de werking van het specialiteitsbeginsel (artikel 9 van het verdrag). Onder het Beneluxverdrag is een dergelijke overbrenging niet mogelijk. Dit verdrag gaat ervan uit, dat regel dient te blijven dat vonnissen worden ten uitvoer gelegd in het land waar zij zijn opgelegd en dat alleen indien bijzondere omstandigheden afwijking van die regel wenselijk maken, de tenuitvoerlegging in een ander land, dan dat waar de straf werd opgelegd, in overweging kan worden genomen. De opstellers van het Europees Verdrag hebben dat verdrag derhalve, meer dan het Beneluxverdrag dat is, tot een instrument voor het voeren van een actieve internationale strafrechtspolitiek willen maken. Inmiddels zal, met toepassing van het thans tevens ter goedkeuring voorgedragen Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen, ook in de onderlinge relaties tussen de Beneluxlanden tot de overbrenging van gedetineerden met het oog op de voortgezette tenuitvoerlegging van een opgelegde vrijheidssanctie in eigen land kunnen worden overgegaan.

Het verschil in opzet op dit punt tussen het Beneluxverdrag en het Europees Verdrag van 1970 komt voorts tot uiting in artikel 36 van het Beneluxverdrag, dat geen vergelijkbare bepaling in het Europees verdrag kent. Ingevolge dat artikel, dat ervan uitgaat dat de tot vrijheidsbeneming veroordeelde persoon zich niet meer in de staat van veroordeling bevindt, wordt deze de bevoegdheid gegeven te opteren voor het ondergaan van deze vrijheidsbeneming in de veroordelende staat. Hij zal zich daaraan dan vrijwillig hebben te onderwerpen wil hij voorkomen dat de tenuitvoerlegging van de sanctie alsnog door de staat waar hij verblijft wordt overgenomen. De veroordeelde heeft deze bevoegdheid echter alleen voor zover de jurisdictieaanspraken van de staat waar hij verblijft daardoor niet worden doorkruist.

Kernbepaling van het Beneluxverdrag is het tweede lid van artikel 4, dat overdracht en overname van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke vonnissen onderwerpt aan de voorwaarde dat zulks in het belang is van een goede rechtsbedeling. Een zelfde bepaling komt weliswaar niet in het Europees Verdrag voor, maar artikel 5 van dat verdrag ademt wel dezelfde geest. De daarin genoemde voorwaarden waaronder een verzoek tot overname van de tenuitvoerlegging kan worden gedaan kunnen alle geacht worden te strekken in het belang van een goede rechtsbedeling.

In veel opzichten komen de in beide verdragen opgenomen facultatieve en imperatieve weigeringsgronden (artikel 5 Beneluxverdrag, artikelen 6 en 7 Europees Verdrag) nauw met elkaar overeen. Enkele van de weigeringsgronden die het Europees Verdrag noemt kent het Beneluxverdrag niet. Deels gaat het slechts om een optisch verschil: expliciet maakt het Europees Verdrag melding van enkele gevallen waarin het niet in het belang van een goede rechtsbedeling kan worden geacht de tenuitvoerlegging over te nemen, voorwaarde – zoals gezegd – ook voor de toepassing van het Beneluxverdrag. Voor andere gronden, zoals ernstige redenen om aan te nemen dat de veroordeling is uitgelokt of ongunstig beïnvloed door

overwegingen van ras, godsdienst, nationaliteit of politieke overtuiging, is in een Beneluxverdrag geen reden. Opvallenderwijs noemt het Beneluxverdrag niet als aparte weigeringsgrond de omstandigheid dat het recht tot tenuitvoerlegging volgens de wet van de aangezochte staat is verjaard. In het ontwerp van wet regelende de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafvonnissen wordt voorgesteld als algemene voorwaarde voor de toelaatbaarheid van de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafvonnissen de omstandigheid dat het recht tot uitvoering van de straf naar Nederlands recht niet zou zijn verjaard. Zou dat wel het geval zijn, dan dient een tenuitvoerlegging van een buitenlandse sanctie geacht te worden in strijd te zijn met een grondbeginsel van de Nederlandse rechtsorde en zal een uit een ander Beneluxland afkomstig verzoek op die grond voor afwijzing in aanmerking komen.

Beide verdragen stellen als voorwaarde voor de vatbaarheid voor tenuitvoerlegging van in een andere verdragsstaat gewezen vonnissen, dat deze zijn geweest ter zake van feiten die naar het recht van beide betrokken staten strafbaar zijn. De bij elk van beide verdragen behorende toelichtingen lopen waar het gaat om een nadere uitleg van dit beginsel van de z.g. dubbele strafbaarheid nogal uiteen. De toelichting op artikel 3 van het Beneluxverdrag stelt, dat de eis van dubbele strafbaarheid op dezelfde wijze dient te worden verstaan als dit in het uitleveringsrecht het geval is en dat niet noodzakelijk is, dat het feit in concreto ook in de aangezochte staat bestraft zou kunnen worden, de in die staat geldende bepalingen omtrent de omvang van de werking van de strafwet in aanmerking genomen. In de toelichting op artikel 4 van het Europees Verdrag wordt uiteengezet, dat in dat verdrag uitdrukkelijk als voorwaarde is gesteld dat er sprake van dubbele strafbaarheid in concreto is. Dat is het geval als de feiten, die tot het strafrechtelijk vonnis in de ene staat hebben geleid, ook in de staat aan welke wordt verzocht de tenuitvoerlegging over te nemen, strafbaar zouden zijn geweest indien zij op diens grondgebied waren gepleegd en als de dader in dat geval ook naar het recht van de aangezochte staat strafbaar zou zijn geweest. Dat de toelichtingen bij geen van beide verdragen op dit punt erg bevredigend zijn wordt nader uiteengezet in de memorie van toelichting op het ontwerp van wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen dat gelijktijdig wordt ingediend, en waarin tevens wordt aangegeven hoe deze schijnbare tegenstrijdigheid tussen beide verdragen in de Nederlandse wetgeving, die tot uitvoering daarvan strekt, is ondervangen. Naar die toelichting zij verwezen.

Het Beneluxverdrag kent voorts in artikel 3, eerste lid, j^o artikel 57 de mogelijkheid van een uitbreiding, waardoor ook de tenuitvoerlegging van vonnissen kan worden overgedragen gewezen voor feiten ter zake waarvan niet aan het vereiste van dubbele strafbaarheid is voldaan (zie ook de artikelen 22, lid 3, 40, lid 1, en 50). Deze mogelijkheid, die ook is voorzien in het Beneluxverdrag inzake het overnemen van strafvervolgning (Trb. 1974, 184) veronderstelt een bij beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie na verkregen advies van de Interparlementaire Beneluxraad vastgestelde lijst van wettelijke bepalingen uit de wetgeving van de drie Beneluxlanden, ten aanzien waarvan het verdrag ook bij het ontbreken van dubbele strafbaarheid toch toepassing kan vinden. Tot op heden is een dergelijke lijst krachtens artikel 57 van het verdrag nog niet vastgesteld.

Beide verdragen bepalen dat wanneer eenmaal een verzoek om overname van de tenuitvoerlegging is gedaan en aanvaard, de verzoekende staat zelf niet meer tot tenuitvoerlegging kan overgaan. Uitzondering op deze regel wordt gemaakt ten aanzien van de tenuitvoerlegging van ontzettingen en ontzeggingen. Doordat aldus ten gevolge van de overname van de tenuitvoerlegging van dergelijke straffen de ruimtelijke werkingssfeer van die straffen in feite wordt uitgebreid, wordt daarmee in zekere zin afgeweken van de hoofdregel, die de verdragen ten aanzien van de overname van de tenuitvoerlegging van andere straffen huldigen, nl. dat zulks geen strafver-

zwaardend effect voor de veroordeelde ten gevolge mag hebben. Het Beneluxverdrag verschilt daarbij voorts nog in zoverre van het Europees Verdrag, dat een vordering ten behoeve van de tenuitvoerlegging van een in een andere verdragspartij uitgesproken ontzegging of ontheffing niet alleen op verzoek van die verdragspartij maar ook ambtshalve door het openbaar ministerie bij de rechter kan worden aangebracht. (vgl. de artikelen 49–53, Beneluxverdrag en de artikelen 49–52 Europees Verdrag).

Op nog twee andere substantiële verschillen tussen het Beneluxverdrag en het Europees Verdrag zij gewezen.

Allereerst kent het Beneluxverdrag in § 5 van hoofdstuk I de bijzondere figuur van gedeeltelijke beslissingen, waarbij de rechter van de ene staat zich beperkt tot de beslissing dat de verdachte het te laste gelegde feit heeft begaan en deswege een straf of maatregel moet ondergaan, doch het opleggen van de sanctie overlaat aan de rechter van de andere staat, alwaar deze sanctie zal worden ten uitvoer gelegd. Het Europees Verdrag kent die figuur niet.

Een ander verschil is, dat het Beneluxverdrag uitsluitend strekt tot tenuitvoerlegging van *rechterlijke* beslissingen in strafzaken, terwijl het Europees Verdrag ook toepasselijk is op de tenuitvoerlegging van door bestuurlijke autoriteiten ter zake van strafbare feiten opgelegde sancties (zie Bijlage II bij het Verdrag).

3. Het Europees Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden of voorwaardelijk in vrijheid gestelden

Wanneer een vreemdeling, die een strafbaar feit heeft gepleegd, ter zake voorwaardelijk wordt veroordeeld of tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf wordt veroordeeld doch op het daarvoor in aanmerking komende tijdstip voorwaardelijk in vrijheid wordt gesteld, valt op de naleving van de gestelde voorwaarden in de praktijk geen daadwerkelijk toezicht uit te oefenen indien de betrokkene zodra hij op vrije voeten is gesteld met toepassing van de vreemdelingenwetgeving het land wordt uitgezet. Dikwijls zal hij immers juist als gevolg van zijn veroordeling zijn recht op verblijf in het land, waar hij het strafbare feit pleegde, verliezen. Door een dergelijke, dikwijls onvermijdelijke, verwijdering wordt de zin en functie van de oplegging van op de reclassering van de veroordeelde gerichte voorwaarden in hoge mate illusoir. Aan dit bezwaar beoogt dit Europees Verdrag tegemoet te komen door een vorm van internationale samenwerking in strafzaken te regelen, waarbij de staat van veroordeling aan de staat, waar de veroordeelde zijn vaste woonplaats heeft, kan verzoeken de uitoefening van het toezicht op de naleving van bij de invrijheidstelling opgelegde voorwaarden over te nemen. Het verdrag is alleen toepasselijk op de overdracht van het toezicht op de naleving van voorwaarden bij rechterlijke beslissing opgelegd. Toezicht op de naleving van voorwaarden opgelegd bij een beslissing van het openbaar ministerie niet tot vervolging over te gaan, of bij een gratieverlening vallen dus niet onder de werking van het verdrag.

Het verdrag voorziet in drie vormen van overdracht, nl.:

- a. een overdracht beperkt tot het toezicht op de naleving van gestelde voorwaarden, waarbij het aan de staat van veroordeling blijft de gevolgen uit geconstateerde schendingen daarvan te trekken, het niet ten uitvoer gelegde gedeelte van de opgelegde straf weer uitvoerbaar te verklaren en het recht tot tenuitvoerlegging weer zelf uit te oefenen (deel II);
- b. een overdracht van het toezicht op de naleving van de gestelde voorwaarden, waarbij de staat van veroordeling over de herroeping beslist, doch de staat van verblijf de tenuitvoerlegging van de aldus herroepen rechterlijke beslissing overneemt (deel III); en
- c. een overdracht van het toezicht op de naleving van de gestelde voorwaarden en van de tenuitvoerlegging van de sanctie, wanneer die als gevolg van een door de staat van verblijf geconstateerde schending van de voorwaarden door deze weer uitvoerbaar wordt verklaard (deel IV).

Krachtens de onder b en c bedoelde vormen van overdracht kan het komen tot een overname door de staat van verblijf van de tenuitvoerlegging van een in de veroordelende staat opgelegde vrijheidssanctie. Dat maakt het verdrag nauw verwant aan de hierboven besproken Europese en Benelux-verdragen en rechtvaardigt hun gekoppelde indiening ter goedkeuring en voorgenomen bekrachtiging.

Het verdrag vertoont ook inhoudelijk grote overeenkomst met die algemene verdragen voor wat betreft de voorwaarden waaronder verzoeken om overdracht kunnen worden gedaan en de gronden waarop deze kunnen of moeten worden geweigerd.

Overigens verplicht het verdrag de daarbij aangesloten staten niet alle drie de vormen van overdracht te aanvaarden. Blijkens de bijlage bij het verdrag kan elke verdragspartij verklaren de onder b en c bedoelde vormen van overdracht of één van die vormen niet te aanvaarden.

Over de vraag of op dit punt een voorbehoud ware te maken is overleg gepleegd tussen de drie Beneluxlanden en is besloten de onder b bedoelde vorm van overdracht (deel III van het verdrag) niet te aanvaarden. Bezwaarlijk van deze modaliteit is, dat zij de staat van verblijf verplicht tot tenuitvoerlegging van een door de staat van veroordeling herroepen voorwaardelijke vrijheidsstraf ook in de gevallen, waarin de staat van verblijf in een overeenkomstig geval zelf niet tot herroeping zou hebben besloten en dat zo'n verplichting ontstaat na een beslissing in de staat van veroordeling zonder dat de veroordeelde, die zich immers op het grondgebied van de staat van verblijf ophoudt, de gelegenheid heeft gekregen zich persoonlijk tegen die beslissing te verweren.

Deze bezwaren gelden niet de onder c bedoelde vorm van overdracht (deel IV van het verdrag), waar de beslissing tot herroeping alleen door de staat van verblijf kan worden genomen en de veroordeelde tegen een dergelijke beslissing zelf in rechte kan opkomen.

4. Het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisse personen

Dit verdrag beperkt zich tot een bepaalde vorm van overdracht van tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken, te weten de overdracht van de tenuitvoerlegging van tot vrijheidsbeneming strekkende straffen of maatregelen, gepaard gaande met de overbrenging van de gevonnisse persoon van de staat waar het vonnis gewezen werd naar de staat waarvan hij de nationaliteit bezit.

Zoals hierboven reeds werd aangegeven, voorziet ook het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen in de mogelijkheid van een overbrenging van reeds gevonnisse personen naar een andere staat ter (verdere) tenuitvoerlegging van de aan hen opgelegde straf of maatregel, doch de daarin voorziene gang van zaken wijkt in verschillende opzichten af van de in dit speciale verdrag geregelde procedure.

Aan een verdragsrechtelijke regeling volgens welke de overbrenging van buitenlandse gedetineerden naar hun eigen land ten einde aldaar een vrijheidssanctie verder te ondergaan wordt mogelijk gemaakt blijkt internationaal een zeer grote behoefte te bestaan, zowel uit een oogpunt van adequate penitentiaire bejegening als op zuiver humanitaire gronden. Daarin ligt de voornaamste bestaansreden voor dit afzonderlijke verdrag, dat ook toepassing kan vinden in de relatie met of tussen staten, die om uiteenlopende redenen geen partij wensen te worden bij het meer algemene Europees Verdrag inzake de algemene geldigheid van strafrechtelijke vonnissen. Wel hebben de opstellers van het verdrag ervoor gewaakt te voorkomen, dat dit verdrag aan de toepasselijkheid van het algemene Europees Verdrag afbreuk doet, zoals moge blijken uit de speciaal op de relatie tussen beide verdragen toegesneden bepalingen van artikel 22. Het lijkt goed de belangrijkste punten van verschil tussen beide verdragen te etaleren.

Anders dan het Europees Verdrag, bevat dit verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen, geen verplichting om in beginsel verzoeken om overname van tenuitvoerlegging in te willigen. Ook al zijn alle voorwaarden voor een overbrenging vervuld, dan nog hebben de betrokken verdragspartijen een volledige vrijheid om op een verzoek om overbrenging niet in te gaan. Het verdrag bevat dan ook geen gronden waarop dergelijke verzoeken geweigerd moeten of kunnen worden.

Vervolgens is een overbrenging onder dit verdrag afhankelijk van de instemming van de gevonniste persoon (of, indien deze gezien zijn jeugdige leeftijd of geestelijke of fysieke gesteldheid niet geacht kan worden in vrijheid zijn wil te bepalen, van zijn vertegenwoordiger in rechte). Een gevolg daarvan is, dat de betrokkene na zijn overbrenging zich niet kan beroepen op de bescherming van het specialiteitsbeginsel, zoals degene, die onder het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid tegen zijn wil is overgebracht, dat wel kan (vgl. artikel 9 van dat verdrag). Met het oog daarop bevat het verdrag bijzondere voorzieningen ter verzekering dat de vereiste instemming in vrijheid en in het besef van de mogelijke gevolgen daarvan wordt gegeven (artikel 7).

Op dit punt is er derhalve een parallel met het uitleveringsrecht, volgens hetwelk degene die instemt met zijn onmiddellijke uitlevering ook zijn aanspraken op bescherming door het specialiteitsbeginsel verliest (zie afdeling E van hoofdstuk III van de Uitleveringswet).

Een ander verschil tussen beide verdragen is, dat onder het Europees verdrag een verzoek om overname van de tenuitvoerlegging slechts kan uitgaan van de staat van vervolging, terwijl volgens het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen het verzoek daartoe kan uitgaan van zowel de staat van veroordeling als de staat van herkomst van de betrokkene.

Wezenlijk verschillen beide verdragen op het punt van de wijze waarop in de staat, welke de tenuitvoerlegging overneemt, tot de tenuitvoerlegging wordt besloten. Het Europees Verdrag voorziet daarvoor als enige mogelijkheid een rechterlijke exequaturprocedure, waarbij de in de staat van veroordeling opgelegde sanctie wordt vervangen door een sanctie, die in de staat van tenuitvoerlegging voor hetzelfde feit ingevolge diens wetgeving geldt. Die sanctie kan, binnen bepaalde restricties, van andere aard of duur zijn dan de in de staat van veroordeling opgelegde sanctie (vgl. artikel 44 Europees Verdrag). Juist deze laatste mogelijkheden vormen voor sommige landen een onoverkomelijk obstakel om bij het Europees Verdrag partij te worden. Andere staten echter achten de mogelijkheid om een in het buitenland opgelegde sanctie te converteren en aan te passen aan de eigen nationale maatstaven zo essentieel, dat zij een verdrag, dat die bevoegdheid niet zou verlenen, niet zouden kunnen aanvaarden. Het Verdrag inzake de overbrenging van gedetineerde personen laat de daarbij aangesloten staten de keuze tussen twee typen van overname van tenuitvoerlegging, nl. volgens een procedure waarbij de tenuitvoerlegging van de buitenlandse sanctie in beginsel eenvoudigweg wordt voortgezet, of volgens een exequaturprocedure, waarbij de buitenlandse sanctie, tussen door het verdrag gestelde grenzen, wordt omgezet in een «nationale» sanctie. Omdat het verdrag geen verplichtingen bevat om aan verzoeken om overbrenging te voldoen, zijn verdragspartijen, die bezwaar zouden hebben tegen de hantering van een exequaturprocedure door andere verdragspartijen, vrij om die reden de overbrenging van gedetineerden naar het grondgebied van dergelijke verdragspartijen te weigeren.

Voor de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen strekkende tot vrijheidsberoving zal Nederland in beginsel steeds gebruik maken van een exequaturprocedure, welke in het wetsontwerp inzake de overdracht van de tenuitvoerlegging van strafvonnissen wordt voorzien. Dat wetsontwerp bevat echter ook een bepaling, welke de mogelijkheid opent om in uitzonderlijke gevallen van een exequaturprocedure af te zien, ten einde in het belang van in het buitenland gedetineerde Nederlanders

een zo ruim mogelijke toepassing aan het verdrag te kunnen geven. Voor de wijze waarop een en ander is uitgewerkt zij verwezen naar artikel 43 van genoemd wetsontwerp en de daarbij behorende memorie van toelichting.

Voor de toepassing van de met het oog op de verschillende hier goed te keuren verdragen in de Nederlandse wetgeving in te voeren strafrechtelijke exequaturprocedure zal het in beginsel geen verschil uitmaken op grond van welk verdrag tot de tenuitvoerlegging in Nederland van een buitenlandse strafrechtelijke beslissing wordt overgegaan. Op één punt beperkt het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnenen personen de bevoegdheden van de exequaturrechter meer dan de Europese en Beneluxverdragen: de buitenlandse tot vrijheidsbeneming strekkende straf of maatregel mag niet worden omgezet in een geldstraf (artikel 11, eerste lid, onder b). Die beperking staat er echter niet aan in de weg, dat de exequaturrechter een buitenlandse onvoorwaardelijke vrijheidsstraf omzet in geheel of gedeeltelijk voorwaardelijke «nationale» vrijheidsstraf. Evenmin belet die bepaling, dat de staat, waarheen de gedetineerde is overgebracht, een door de exequaturrechter opgelegde vrijheidsstraf middels gratie of strafverzachting geheel of gedeeltelijk omzet in een geldstraf (artikel 12).

Op nog twee andere verschillen tussen dit verdrag en het Europees Verdrag zij gewezen. Allereerst bepaalt artikel 21 van het onderhavige verdrag, dat dit ook van toepassing is op de tenuitvoerlegging van veroordelingen, die reeds vóór de inwerkingtreding daarvan zijn uitgesproken, terwijl het Europees Verdrag, blijkens zijn artikel 68, slechts van toepassing is op de tenuitvoerlegging van vonnissen, die ná de inwerkingtreding daarvan zijn gewezen.

Een tweede verschil is, dat het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnenen personen van meet af aan is opgezet als een verdrag waarbij ook niet-lid-staten van de Raad van Europa zich zouden kunnen aansluiten. Zo hebben delegaties uit de Verenigde Staten en Canada actief aan de onderhandelingen over het verdrag deelgenomen en hebben deze landen de wens te kennen gegeven in een zo vroeg mogelijk stadium bij het verdrag partij te willen worden. Denkbaar is dat ook andere niet-Europese landen tot het verdrag zullen willen toetreden. Om die reden is het verdrag niet als «Europees» verdrag betiteld. Het Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen is wel opgezet als een echt Raad van Europa verdrag, ook al bevat het in de slotclausules bepalingen, die de toetreding door niet-Europese staten mogelijk maken. Van die mogelijkheid heeft tot dusver nog geen niet-Europese staat gebruik willen maken.

5. Overzicht van de staten die reeds bij een of meer der goed te keuren verdragen partij zijn

Het Beneluxverdrag inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen werd op 19 januari 1973 door België bekrachtigd.

In Luxemburg werd reeds in 1971 een ontwerp-goedkeuringswet bij de Kamer van Afgevaardigden ingediend, doch tot dusver heeft de regering van dat land het verdrag nog niet bekrachtigd.

Het treedt eerst in werking, nadat het door alle drie de Beneluxlanden is bekrachtigd (artikel 60, tweede lid).

Bij het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen zijn reeds partij Oostenrijk, Cyprus, Denemarken, Noorwegen, Zweden en Turkije. Het Verdrag werd voorts ondertekend door België, de Bondsrepubliek, Griekenland, Italië, Luxemburg en Portugal. Te verwachten is dat in de toekomst ook Zwitserland bij het verdrag partij zal worden.

Bij het Europees Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden en voorwaardelijk in vrijheid gestelden zijn reeds partij Oostenrijk, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Zweden, terwijl het voorts werd ondertekend door Denemarken, de Bondsrepubliek, Griekenland, Portugal en Turkije.

Het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnenste personen, ten slotte, is ondertekend door Oostenrijk, België, de Bondsrepubliek Duitsland, Griekenland, Luxemburg, Portugal, Zweden, Zwitserland, Denemarken, de Verenigde Staten van Amerika, Canada, Liechtenstein, Frankrijk, Spanje en Groot-Brittannië.

6. Voorbehouden en verklaringen

De goed te keuren verdragen bevatten bepalingen krachtens welke bij de bekrachtiging verklaringen kunnen worden afgelegd of voorbehouden gemaakt.

Voorbehouden achten de ondergetekenden alleen nodig bij de beide Europese verdragen.

Zij menen dat in de eerste plaats met toepassing van artikel 61, eerste lid, j^o Bijlage 1, punt c, van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen het recht dient te worden voorbehouden de tenuitvoerlegging te weigeren van een strafbeschikking of een vonnis dat in een verzoekende verdragstaat bij verstek is gewezen op een tijdstip waarop het recht tot strafvordering voor het feit waarop het vonnis of de beschikking betrekking heeft naar Nederlands recht zou zijn verjaard.

Artikel 23, eerste lid, van het Verdrag bepaalt immers, dat tot de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis of een strafbeschikking alleen kan worden overgegaan nadat de in de verzoekende Staat genomen beslissing door de aangezochte Staat aan de veroordeelde is betekend. Een dergelijke betekening is naar Nederlands recht een daad van vervolging, welke ingevolge artikel 72 Sr. de vervolgingsverjaring stuit, doch die zelf ook alleen rechtsgeldig kan worden verricht zolang het recht tot strafvordering niet is verjaard. (Zie bij voorbeeld NJ 1978, 532, NJ 1980, 158). Met het oog daarop wordt in het wetsontwerp overdracht tenuitvoerlegging van strafvonnissen, dat onder meer tot uitvoering van het hier bedoelde verdrag strekt, voorgeschreven, dat betekening in Nederland van een in de verzoekende staat bij verstek gewezen rechterlijke beslissing niet plaatsvindt indien het recht tot strafvervolgung ter zake van het feit waarvoor de beslissing werd gewezen naar Nederlands recht zou zijn verjaard (artikel 45, eerste lid, tweede volzin). Het is nodig noch wenselijk het voorgestelde voorbehoud zich ook te laten uitstrekken over rechterlijke beslissingen die in de verzoekende staat op tegenspraak zijn gewezen.

De ondergetekenden achten het voorts wenselijk ingevolge artikel 61, eerste lid, j^o Bijlage I, punt f, van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen te verklaren dat het Koninkrijk zich het recht voorbehoudt de toepassing van hoofdstuk III van dat verdrag (internationale gevolgen van Europese strafvonnissen) slechts te aanvaarden voor Afdeling I (ne bis in idem), doch niet voor Afdeling 2 (Overige gevolgen). De in Afdeling 2 opgenomen artikelen 56 en 57 verplichten ertoe een wettelijke regeling te treffen waardoor in het buitenland op tegenspraak gewezen strafvonnissen in aanmerking worden genomen voor de toepassing van recidivebepalingen en waardoor veroordelingen tot ontzetting of ontzegging in het buitenland gewezen zich mede uitstrekken over het eigen grondgebied. Een doelmatige toepassing van deze bepalingen zou de instelling van een systeem van justitiële documentatie op Europees niveau verlangen, waarop wegens de grote problemen voortvloeiende uit de bestaande verschillen tussen de wetgeving der Europese landen, geen uitzicht bestaat.

Voor het maken van andere ingevolge Bijlage I bij het verdrag toegestane voorbehouden zien de ondergetekenden geen aanleiding.

Ingevolge artikel 38, eerste lid, gelezen in verband met de Bijlage van het Europees Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden of voorwaardelijk in vrijheid gestelden achten de ondergetekenden het wenselijk de drie in het wetsontwerp tot goedkeuring van dit verdrag geformuleerde voorbehouden te maken. Dezelfde voorbehouden, waarover in het verleden overleg in Beneluxverband heeft plaatsgehad, zijn door de Belgische regering bij de bekrachtiging van dit verdrag gemaakt.

De motieven voor het niet-aanvaarden van Deel III van het verdrag zijn hierboven in punt 3 van deze memorie van toelichting reeds uiteengezet.

De reden voor het bij artikel 7 te formuleren voorbehoud is, dat een tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis, na herroeping van het voorwaardelijk karakter daarvan ingevolge Deel IV van het verdrag niet verenigbaar zou zijn met het bepaalde in artikel 7 van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen of artikel 5, tweede lid, van het Beneluxverdrag inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken, indien de betrokkene reeds ter zake van dezelfde feiten in een derde staat onherroepelijk is berecht en hij, in geval van veroordeling, daar zijn straf ondergaat, reeds heeft ondergaan, of daarvan is vrijgesteld.

Het bij artikel 37, tweede lid, te maken voorbehoud beoogt de mogelijkheid open te houden dat in Beneluxverband een bijzondere regeling op hetzelfde gebied tot stand komt. Weliswaar bestaan daartoe op dit moment geen concrete voornemens, maar zonder het maken van het voorbehoud, zou de bevoegdheid daartoe voor de toekomst worden afgesloten.

De ondergetekenden zijn voornemens bij de bekrachtiging van het Beneluxverdrag een verklaring naar aanleiding van artikel 45, eerste lid, af te leggen, van de strekking dat naar de opvatting van de regering deze bepaling niet beoogt aan een in het buitenland veroordeelde verdergaande beroepsrechten toe te kennen dan het Nederlandse recht aan degene die in Nederland in eerste aanleg is vervolgd en veroordeeld toekent. Dat houdt in, dat waar gelet op de hoogte van een hem opgelegde geldboete de verdachte geen hoger beroep kan instellen tegen vonnissen van kantonrecht (zie artikel 44, tweede lid, Wet RO) tegen beslissingen tot tenuitvoerlegging in Nederland van in het buitenland door de rechter opgelegde geldboeten tot dezelfde hoogte evenmin verder beroep zal zijn voorzien.

Bij de artikelen 37 en 41 van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke beslissingen zal een verklaring van dezelfde strekking worden afgelegd.

Bij artikel 45, eerste lid, van dat verdrag zal voorts de verklaring worden afgelegd, dat bedragen aan geldboeten of verbeurdverklaringen van sommen gelds, opgelegd in valuta, waarvan de wisselkoers ten opzichte van de Nederlandse gulden niet dagelijks op de koopmansbeurs te Amsterdam wordt genoteerd, zullen worden uitgedrukt aan de hand van de waarde in speciale trekkingsrechten van de desbetreffende valuta op de laatste werkdag van de maand waarin de ten uitvoer te leggen sanctie in de verzoekende staat werd opgelegd. Hiermee wordt beoogd een werkzame oplossing te vinden voor gevallen waarin het voor de Nederlandse autoriteiten, die met de tenuitvoerlegging van in het buitenland opgelegde geldboeten of verbeurdverklaringen zijn belast, niet goed mogelijk is de op de dag waarop zij hun beslissing tot tenuitvoerlegging wensen te nemen geldende wisselkoers te achterhalen. Europese valuta waarvan niet dagelijks noteringen worden vastgelegd op de koopmansbeurs te Amsterdam zijn de valuta van Cyprus, Griekenland, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Portugal, Spanje, Turkije en IJsland.

Voor het afleggen van de in de artikelen 15, derde lid, 44, vierde lid en 62, eerste lid, van dat verdrag toegelaten verklaringen bestaat voor Nederland geen aanleiding. Wel zal met verwijzing naar het tweede lid van artikel 19 de verklaring worden afgelegd, dat Nederland van stukken die niet in het Nederlands, Frans, Engels of Duits zijn gesteld een vertaling in een van deze vier talen verlangt.

Ingevolge het vierde lid van artikel 64 zal voorts aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa worden medegedeeld, dat zodra het Beneluxverdrag in werking is getreden, dit in de relatie met België en Luxemburg de toepassing van het Europees verdrag zal uitsluiten.

Wat het Europees Verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden en voorwaardelijk in vrijheid gestelden aangaat, achten de ondergetekenden het wenselijk middels een verklaring bij artikel 7, tweede lid,

onder c, aan te geven dat de bepalingen vervat in de Delen II en IV niet zullen worden toegepast ten aanzien van veroordelingen bij verstek, opdat de andere verdragspartijen weten, dat van de in het genoemde artikelonderdeel gegeven bevoegdheid tot weigering van de overname van het toezicht in alle gevallen gebruik gemaakt zal worden. Dit, omdat het bezwaarlijk is het toezicht over te nemen op de naleving van voorwaarden, die aan de veroordeelde zijn opgelegd zonder dat hij zelf bij de berechting aanwezig was.

Voor het afleggen van een verklaring krachtens het vierde lid van artikel 27 bestaat geen aanleiding. Wel zal met verwijzing naar het tweede lid van artikel 29 een verklaring worden afgelegd omtrent de taal of talen waarin stukken dienen te zijn gesteld, van dezelfde strekking als voorzien bij artikel 19 van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafrechtelijke vonnissen.

Ook het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen voorziet op verschillende plaatsen in de mogelijkheid tot het afleggen van verklaringen.

Van de in de artikelen 3, derde lid, 5, derde lid, 9, vierde lid en 16, zevende lid, gegeven mogelijkheden behoeft voor het Koninkrijk geen gebruik te worden gemaakt.

Wel zal ingevolge het vierde lid van artikel 3 de verklaring worden afgelegd, dat voor wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden onder de term «onderdaan» mede dient te worden begrepen een ieder die valt onder de werking van de Wet betreffende de positie van Molukkers (wet van 9 september 1976, Stb. 468), alsmede de vreemdeling of staatloze, die zijn enige vaste woon- of verblijfplaats (résidence habituelle) binnen het Koninkrijk heeft en die, blijkens een daaromtrent door de Nederlandse regering of de regering van de Nederlandse Antillen aan de regering van de staat van veroordeling verstrekte verklaring, niet als gevolg van de tenuitvoerlegging van een straf of maatregel in Nederland of op de Nederlandse Antillen met toepassing van dit verdrag zijn recht op verblijf in het Koninkrijk verliest. Met deze verklaring wordt beoogd te bewerkstelligen, dat ook vreemdelingen die in de Nederlandse samenleving zijn geworteld of anderszins min of meer blijvend van de Nederlandse samenleving beogen deel uit te maken, van de door het verdrag mogelijk gemaakte procedures kunnen profiteren. Uiteraard behoort dit alleen degenen te betreffen, die niet het risico lopen ten gevolge van de in het buitenland gewezen veroordeling en van de binnen het Koninkrijk ten uitvoer te leggen sanctie hun verblijfstitel in het Koninkrijk te verliezen. Of die kans bestaat hangt van een aantal factoren af, zoals de «sterkte» van de Nederlandse verblijfstitel op het moment dat de betrokkene in het buitenland een strafbaar feit pleegde en aldaar werd berecht, de aard van het gepleegde delict en vooral de ernst daarvan. Een verantwoorde afweging van deze factoren dient op de individuele omstandigheden van het concrete geval te zijn toegesneden, reden waarom de voorgestelde verklaring verlangt dat eerst in het concrete geval is beslist dat een in het buitenland veroordeelde vreemdeling die in het Koninkrijk zijn vaste woon- of verblijfplaats heeft, niettemin zijn recht op verblijf in het Koninkrijk heeft behouden. De voorgestelde verklaring heeft tot effect, dat de staat van veroordeling ingevolge artikel 4 van het verdrag aan de bevoegde autoriteiten van het Koninkrijk de in dat artikel bedoelde gegevens heeft te verstrekken van iedere veroordeelde, die aannemelijk maakt zijn enige vaste woon- of verblijfplaats binnen het Koninkrijk te hebben, doch dat de verdere in het verdrag voorziene procedure eerst wordt afgewerkt nadat de staat van veroordeling van de bevoegde autoriteiten van het Koninkrijk de meergenoemde verklaring over diens verblijfrechten heeft ontvangen.

Wat betreft de talen waarin tot het Koninkrijk te richten stukken kunnen zijn gesteld zal onder artikel 17, derde lid, een verklaring worden afgelegd, waarin onderscheid zal worden gemaakt naar gelang de stukken bestemd zijn voor de bevoegde autoriteiten in Nederland of op de Nederlandse Antillen.

In het eerste geval dienen de stukken te zijn gesteld in het Nederlands, Frans, Engels of Duits of van een vertaling in een van deze vier talen vergezeld te gaan, in het tweede geval wordt verlangd dat de stukken in het Nederlands, Engels of Spaans zijn gesteld, dan wel van een vertaling in een van die drie talen vergezeld gaan.

De minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek